

Warszawa, dnia grudnia 1947 r.

Do

Pana Konserwatora
m.st. Warszawy
prof. dr. Piotra Biegańskiego

Opinia w sprawie opracowania projektu Ogrodu Saskiego.

Po porozumieniu się z Konserwatorem Generalnym prof. dr. Janem Zachwatowiczem ustalone zostały następujące wytyczne dla planu odbudowy Ogrodu Saskiego w Warszawie.

1. Ogród Saski, jako należący do najcenniejszych zakładów ogrodowych pocz. XVIII w. w Polsce i zajmujące wysokie miejsce w hierarchii ogrodów europejskich owej epoki, nie powinien zatracić żadnego z zasadniczych elementów, składających się na jego pierwotny układ kompozycyjny.
2. Do zasadniczych elementów kompozycyjnych, które powinny być zachowane, względnie odtworzone należą:
 - a/ zarys granic w obrębie pierwotnego pięcioboku, z ewentualnym drobnym przesunięciem granic od strony wschodniej, w związku z trasą nowej Marszałkowskiej, przy zachowaniu symetrycznego ich przebiegu w stosunku do osi głównej.
 - b/ oś główna ogrodu jako część osi saskiej, ograniczona istniejącymi szpalerami drzew z możliwością wyłączenia kwater środkowych zastrzewionych, od parterów przy fontannie do bramy zachodniej. Pożądane jest także skomponowanie tej osi, aby odsunąć ruch masowy z osi na boki, pod szpalery, z pozostawieniem wolnego środkowego pasa.
 - c/ Oś poprzeczna w stosunku do osi głównej, przebiegająca mniej więcej w przedłużeniu ul. Marszałkowskiej a będąca podstawą promienistego układu wachlarza w zachodniej części ogrodu.
 - d/ Promienisty wachlarz w części zachodniej ogrodu, będący reminiscencją zwirzyńca w dawnych ogrodach, a będący charakterystycznym elementem ogrodów tego typu, z analogiami w XVIII-wiecznych układach ogrodów w Puławach, Międzyrzeczu i w Chlewiszku.
 - e/ Osie poprzeczne między wachlarzem a granicą zachodnią ogrodu, tworzące charakterystyczny podział ogrodu na poszczególne segmenty.
 - f/ Partie romantyczne, oparte o wodozbiór Marconiego i sadzawkę.
3. Ogród Saski jako centralny park miejski, leżący na przecięciu ważnych i o dużym nasileniu ruchu pieszego arterii komunikacyjnych powinien posiadać formy proste, pierwszy układ komunikacyjny o charakterze tranzytowym, zwłaszcza w kierunkach poprzecznych i przekątnych do osi głównej.
4. Drzewa pojedyncze i ich zespoły zwłaszcza starsze i będące w dobrym stanie powinny być zachowane, o ile nie kolidują z zasadniczymi postulatami, wyrażonymi w punktach 2 - b, c, d, do czasu, aż nowe zespoły, planowo wprowadzone osiągną odpowiedni pokrój i zasięg korony.

Konserwator
Do Spraw Ochrony Krajobrazu

S. Ciolek

/ Dr. Gerard CIOLEK /